COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 10.10.2024
COM(2024) 474 final

ANNEX 5

ANEXĂ

la

RAPORTUL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

privind punerea în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență

ANEXA V: Destinatarii finali în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență

Prezenta anexă clarifică într-o mai mare măsură conceptul de destinatari finali în temeiul Regulamentului privind MRR și domeniul de aplicare al publicării datelor privind cei 100 de destinatari finali care primesc cel mai mare cuantum al finanțării pentru implementarea măsurilor din cadrul MRR, astfel cum prevede articolul 25a din Regulamentul privind MRR.

Cine este destinatar final în cadrul MRR?

Definiție

Definiția destinatarului final decurge direct din articolul 22 alineatul (2) litera (d) din Regulamentul privind MRR. În conformitate cu această dispoziție, destinatarul final este ultima entitate care primește fonduri pentru o măsură MRR care nu este contractant sau subcontractant. Destinatarii trebuie diferențiați de beneficiari, care, în cadrul mecanismului, sunt statele membre. În absența unei definiții diferite a destinatarilor finali la alte articole din Regulamentul privind MRR, definiția de la articolul 22 alineatul (2) litera (d) trebuie să se aplice în mod sistematic atunci când se interpretează alte dispoziții ale regulamentului, în special articolul 25a, în conformitate cu principiile comune de interpretare și pentru a asigura o punere în aplicare uniformă și coerentă a regulamentului.

Unii termeni-cheie ai definiției necesită o explicație mai detaliată:

- „*ultima entitate*": un destinatar final poate fi o persoană fizică (de exemplu, un cetățean) sau o persoană juridică (de exemplu, un minister, o agenție publică, o autoritate regională sau locală, o asociație, o organizație caritabilă sau o întreprindere). Destinatarii intermediari ai finanțării (de exemplu, ministerele sau agențiile care nu sunt autoritatea contractantă, ci doar distribuie fonduri mai departe) nu ar trebui considerați ca fiind ultima entitate (a se vedea, de asemenea, secțiunea de mai jos pentru orientări suplimentare);
- „*care primește fonduri*": Pentru a fi considerată destinatar final, entitatea ar trebui să fi primit un transfer monetar[1] în scopurile indicate în măsura relevantă din MRR, astfel cum se prevede în decizia de punere în aplicare a Consiliului;
- „*pentru o măsură MRR*": destinatarul final primește fonduri de la bugetul național pentru a pune în aplicare o măsură din decizia de punere în aplicare a Consiliului;

[1] În cazul în care destinatarul final este o autoritate publică (regională/locală), este posibil să nu existe întotdeauna un transfer monetar între diferitele autorități publice. Prin urmare, în astfel de cazuri, acest aspect poate acoperi, de asemenea, alocarea creditelor bugetare de plată, și anume sumele care sunt puse la dispoziție într-un buget pentru executarea plăților în conformitate cu angajamentele bugetare.

- „*care nu este contractant sau subcontractant*": articolul 22 alineatul (2) litera (d) din Regulamentul privind MRR menționează destinatarii finali ca entități separate de contractanți și subcontractanți[2].

În special în ceea ce privește lista celor 100 de destinatari finali care primesc cea mai mare valoare a finanțării, articolul 25a alineatul (2) litera (c) prevede că „*cuantumul primit de fiecare destinatar*" este inclus în informațiile publicate. În acest context, angajarea fondurilor și simpla semnare a unui angajament juridic (de exemplu, atribuirea unui contract) către un destinatar final nu este suficientă pentru a stabili că a fost primită o sumă, deoarece această dispoziție (și identificarea corectă a destinatarilor finali care au primit cea mai mare sumă) ar trebui să se bazeze pe plăți care au avut loc[3].

Autorități publice

Trebuie să se stabilească, **pentru fiecare măsură în parte**, cine este destinatarul final, inclusiv dacă o autoritate publică este ultima entitate care beneficiază de fonduri (alta decât un contractant sau un subcontractant). Un exemplu în care o autoritate publică ar putea fi considerată destinatarul final ar fi construirea unui spital public în cazul în care autoritatea publică primește fonduri și semnează contracte directe de construcție cu contractanți, fără a implica alți intermediari.

În schimb, în cazul în care autoritatea publică încredințează unei alte entități sarcina de a semna contractele necesare pentru punerea în aplicare a măsurii, astfel încât autoritatea publică să nu semneze contracte directe cu contractanții, entitatea care primește fonduri și semnează contractele ar trebui considerată destinatarul final. De exemplu, acesta ar putea fi cazul atunci când autoritatea publică utilizează o agenție separată pentru punerea în aplicare a unei măsuri, care organizează procedura de ofertare și semnează contractele cu contractantul.

În cazul organismelor de punere în aplicare care gestionează fonduri (de exemplu, gestionarea programelor de finanțare indirectă pentru IMM-uri sau o agenție guvernamentală care gestionează fluxurile de plăți către alte autorități publice), acestea nu sunt considerate, de obicei, destinatari finali ai unei anumite măsuri din motivele explicate mai sus.

Există, de asemenea, cazuri în care o autoritate publică poate avea un rol dublu, gestionar al fondurilor pentru o măsură și destinatar final al altei măsuri. Este important de remarcat faptul

[2] În cazul în care o autoritate contractantă semnează direct contracte cu contractanții pentru punerea în aplicare a măsurii MRR, această autoritate contractantă este destinatarul final (a se vedea mai jos exemple de entități publice care sunt destinatari finali ai măsurilor MRR). Pot exista, de asemenea, cazuri în care o agenție sau o societate privată separată recurge la contractanți, caz în care agenția sau societatea privată ar trebui considerată destinatarul final.

[3] Acest aspect nu aduce atingere obligației prevăzute la articolul 22 alineatul (2) litera (d) punctele (i)-(iii) din Regulamentul privind MRR de a colecta date privind destinatarii finali, contractanții, subcontractanții și beneficiarii reali în scopul auditării și controlării și pentru a furniza informații comparabile privind utilizarea fondurilor încă din etapa de angajament (și anume data încheierii contractului sau acordului de grant).

că, în acest caz, autoritatea publică nu va fi considerată destinatar final al primei măsuri, în fapt ar trebui considerată destinatar final al celeilalte măsuri.

În timp ce stabilirea destinatarului final va trebui să se facă întotdeauna pentru fiecare măsură în parte, pe baza definiției prezentate mai sus, în continuare sunt prezentate o serie de exemple de cazuri în care destinatarul final este o autoritate publică. În toate aceste cazuri, organismul public este ultima entitate care primește fonduri pentru o măsură MRR care nu este contractant sau subcontractant:

1. **În cadrul unei investiții cu capital integral public**, **în cazul în care un organism public primește fonduri pentru o măsură MRR care aduce beneficii sferei publice**. De exemplu, Ministerul Infrastructurii și Transporturilor din Grecia este desemnat ca destinatar final pentru construcția autostrăzii din Grecia Centrală, în timp ce contractanții și subcontractanții proiectului de autostradă nu sunt destinatari finali. Într-un alt exemplu, în Germania, ministerele educației din diferitele regiuni federale germane sunt destinatarii finali ai fondurilor MRR pe care le utilizează pentru a achiziționa dispozitivele digitale furnizate școlilor publice individuale.
2. **În cazul în care un organism public primește fonduri pentru o măsură MRR care implică furnizarea de servicii sectorului privat și/sau cetățenilor.** Există două posibilități:
   i. **Organismul public poate furniza el însuși serviciul**, precum în cazul Centrului de învățământ biotehnic din Ljubljana, care va oferi cursuri de formare mentorilor din întreprinderi, sau al centrelor universitare medicale din Amsterdam și Maastricht din Țările de Jos, care primesc subvenția pentru furnizarea de servicii de e-sănătate pacienților la domiciliul acestora.
   ii. Organismul public ar putea **externaliza furnizarea serviciilor**, precum în cazul Autorității pentru Digitalizarea României, care finanțează un program ce permite accesul la perfecționarea/recalificarea angajaților IMM-urilor pe baza cererilor depuse de angajatorii lor, cursurile de formare fiind furnizate de firme de formare selectate (plătite direct pentru serviciile lor de către Autoritatea pentru Digitalizarea României). Aceste firme de formare sunt contractanți și, prin urmare, nu pot fi considerați destinatari finali.

Atât în cazul prevăzut la punctul (i), cât și în cel prevăzut la punctul (ii), destinatarii finali sunt organismele publice care primesc fonduri pentru măsurile relevante din MRR.

Societăți holding

În cazul unei societăți holding care deține/controlează mai multe societăți, trebuie să se evalueze **de la caz la caz** dacă un grup de societăți formează un singur destinatar final în sensul Regulamentului privind MRR.

În cazul în care contractul, grantul sau instrumentul echivalent este atribuit societății holding, stabilirea destinatarului final depinde de baza pe care a fost atribuit contractul, grantul sau instrumentul echivalent. Dacă acesta a fost atribuit „doar" societății holding (și anume nu uneia sau mai multor societăți care fac parte din grup), destinatarul final este doar societatea holding. În cazul în care ar fi atribuit direct unor societăți care fac parte din grup, toate entitățile implicate ar fi, de asemenea, considerate destinatari finali. În cazul în care ar fi atribuit filialei (adică nu societății sau societăților holding care fac parte din grup), filiala respectivă este destinatarul final.

Beneficiarii finali ai reformelor și măsurile cu costuri zero

„Măsurile cu costuri zero" sunt măsuri pentru care statele membre nu au inclus niciun cost preconizat în „estimarea costurilor" *ex ante* prezentată împreună cu planurile lor de redresare și reziliență (PNRR)[4]. Deși aceasta acoperă în principal reformele, există astfel de cazuri și pentru investiții.

Regulamentul privind MRR nu face distincție între măsurile care includeau costurile preconizate și măsurile care nu includeau costurile preconizate. În acest sens, obligațiile care se aplică măsurilor MRR în ceea ce privește colectarea și stocarea datelor privind destinatarii finali se aplică indiferent dacă o măsură a avut sau nu costuri preconizate. În conformitate cu articolul 22 din Regulamentul privind MRR, ceea ce contează este dacă a existat „*utilizarea fondurilor în legătură cu măsurile sprijinite de mecanism*"[5], unde „fondurile" ar trebui înțelese ca orice finanțare publică primită în legătură cu măsurile incluse în planul de redresare și reziliență, fie din surse naționale, fie din surse ale UE (fără a se limita la MRR), în conformitate cu dispozițiile prevăzute la articolul 22 alineatul (2) litera (d) punctul (iv).

- În măsura în care există o astfel de utilizare a fondurilor publice (indiferent de costul preconizat), entitățile care sunt ultimele care primesc astfel de fonduri ar trebui considerate destinatari finali.
- În măsura în care nu există o astfel de utilizare a fondurilor publice (indiferent de costul preconizat), nu există un destinatar final.

Deși Regulamentul privind MRR nu introduce nicio distincție cu implicații juridice între reforme și investiții, în cazul reformelor există ipoteza că reformele cu costuri zero nu implică cheltuieli naționale. O astfel de ipoteză poate fi respinsă în cazul în care decizia de punere în aplicare a

[4] Multe planuri de redresare și reziliență conțin măsuri pentru care statul membru nu a prezentat niciun cost estimat, așa-numitele „măsuri cu costuri zero". Deși includerea măsurilor cu costuri zero nu sporește alocarea financiară a statului membru, aceasta leagă plata sprijinului MRR de atingerea jaloanelor și a țintelor legate de punerea în aplicare a acestor măsuri.

[5] Aceasta nu aduce atingere articolului 9 din Regulamentul privind MRR, care prevede că „*[r]eformele și proiectele de investiții pot beneficia de sprijin din partea altor programe și instrumente ale Uniunii, cu condiția ca acest sprijin să nu acopere aceleași costuri*". Prin urmare, în ceea ce privește posibila dublă finanțare, în cazul în care statul membru nu a declarat niciun cost în cadrul planului de redresare și reziliență – și anume este o măsură cu costuri zero –, prin definiție, nu poate exista nicio dublă finanțare a unei astfel de măsuri.

Consiliului prevede în mod clar cheltuieli naționale (de exemplu, efectuarea unei achiziții publice pentru a achiziționa un studiu).

Domeniul de aplicare al raportării pentru publicarea datelor privind cei mai mari 100 de destinatari finali

În conformitate cu articolul 25a din Regulamentul privind MRR, statele membre au obligația de a raporta cu privire la cei 100 de destinatari finali care primesc cel mai mare cuantum al finanțării în cadrul MRR. În acest scop, ar trebui să se ia în considerare finanțarea agregată primită pentru punerea în aplicare a oricărei măsuri sprijinite prin MRR (fie că este sprijinită prin sprijin rambursabil sau nerambursabil) pe durata de viață a MRR, și anume întreaga finanțare publică necesară pentru punerea în aplicare a jalonului (jaloanelor) sau a țintei (țintelor) relevante în temeiul deciziei de punere în aplicare a Consiliului. Cuantumul finanțării primite ar trebui calculat în mod cumulativ de la 1 februarie 2020 până la momentul raportării pentru fiecare destinatar final, pentru toate măsurile sprijinite de MRR.

Statele membre ar trebui să ia în considerare orice măsură inclusă în planurile lor de redresare și reziliență în cazul în care s-a efectuat deja o plată către un destinatar final, indiferent dacă statul membru a finalizat deja jaloanele și țintele relevante, a depus o cerere de plată sau a primit finanțare în cadrul mecanismului. Acest lucru se datorează faptului că statele membre primesc plăți *ex post* după ce Comisia evaluează că jaloanele și țintele relevante au fost atinse în mod satisfăcător (și independent de orice cheltuieli efectuate).

Date care trebuie transmise

Articolul 25a din Regulamentul privind MRR precizează datele care trebuie publicate, și anume:

a. în cazul unei persoane juridice, denumirea juridică completă a destinatarului și codul său de înregistrare în scopuri de TVA sau codul său de identificare fiscală, dacă este disponibil, sau un alt cod unic de identificare stabilit la nivel național;
b. în cazul unei persoane fizice, numele și prenumele destinatarului;
c. cuantumul primit de fiecare destinatar, precum și măsurile asociate pentru care un stat membru a primit finanțarea în cadrul mecanismului.

În plus, pe lângă cerințele Regulamentului privind MRR, statele membre sunt încurajate să furnizeze informații suplimentare cu privire la proiectele specifice care primesc fonduri din planul lor de redresare și reziliență (de exemplu, locația, stadiul punerii în aplicare, suma primită), care vor fi apoi incluse în harta interactivă a proiectelor sprijinite de MRR disponibilă pe site-ul MRR.

Statele membre pot publica o listă care depășește pragul minim de 100 stabilit de Regulamentul privind MRR.

Când se raportează

Regulamentul modificat privind MRR nu stabilește un termen specific pentru ca statele membre să actualizeze datele privind (cel puțin) cei mai mari 100 de destinatari finali. Cu toate acestea, introduce obligația statelor membre de a actualiza aceste date publicate de două ori pe an. Având în vedere obligația Comisiei de a centraliza și de a publica datele, aceasta a invitat statele membre să actualizeze datele publicate pe portalurile lor naționale și să comunice aceste date actualizate Comisiei în același timp cu exercițiul de raportare semestrială, în aprilie și octombrie.

Aspecte privind datele cu caracter personal pentru publicarea datelor privind cei mai mari 100 de destinatari finali

În conformitate cu articolul 25a alineatul (4) din Regulamentul privind MRR și pentru a asigura proporționalitatea și respectarea vieții private, în cazul în care destinatarii finali sunt persoane fizice și se publică date cu caracter personal, statul membru în cauză trebuie să elimine informațiile la doi ani de la încheierea exercițiului financiar în care finanțarea a fost plătită destinatarului final. Această dispoziție se aplică numai atunci când datele cu caracter personal sunt publicate, și anume atunci când destinatarul final este o persoană fizică. În plus, dispoziția nu se aplică de la data publicării, ci „*la doi ani de la încheierea exercițiului financiar în care finanțarea a fost acordată destinatarului final*”. Acest lucru impune ca datele să nu fie șterse la doi ani de la *publicare*, ci la doi ani de la încheierea exercițiului financiar în care beneficiarul respectiv a primit ultima finanțare din MRR.

Statele membre trebuie să actualizeze datele de două ori pe an și pot alege să șteargă vechile seturi de date după doi ani (cu excepția cazului în care astfel de seturi de date includ date cu caracter personal, caz în care astfel de date ar trebui șterse, a se vedea punctul anterior). Comisia reamintește că evidențele trebuie păstrate chiar și după ștergerea datelor de mai sus din domeniul public, în conformitate cu articolul 132 din Regulamentul financiar, astfel cum se menționează și la articolul 11 alineatul (1) litera (d) din acordul de finanțare și, după caz, la articolul 20 alineatul (1) litera (d) din acordul de împrumut.

Cu toate acestea, informațiile eliminate pe această bază ar trebui să fie luate în considerare în continuare la calcularea cuantumului consolidat al fondurilor primite, în cazul în care aceeași persoană fizică primește finanțare suplimentară.

În plus, MRR îi sunt aplicabile câteva excepții de la publicarea datelor, prevăzute la articolul 25a alineatul (3) din Regulamentul privind MRR, cu trimitere la articolul 38 alineatul (3) din Regulamentul financiar. Acestea se referă la următoarele cazuri:

- ajutoarele pentru educație plătite persoanelor fizice și orice alt sprijin direct acordat persoanelor fizice care au cea mai mare nevoie de sprijin, cum ar fi șomerii și refugiații [articolul 191 alineatul (4) litera (b) din Regulamentul financiar];

- contractele cu valoare foarte scăzută atribuite experților selectați pe baza capacității lor profesionale [articolul 237 alineatul (2) din Regulamentul financiar], precum și contractele cu valoare foarte scăzută, de maximum 15 000 EUR (suma menționată la punctul 14.4 din anexa I la Regulamentul financiar);
- sprijinul financiar acordat prin intermediul instrumentelor financiare cu un cuantum mai mic de 500 000 EUR;
- cazurile în care divulgarea riscă să amenințe drepturile și libertățile persoanelor sau ale entităților vizate, astfel cum sunt protejate de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, sau să aducă atingere intereselor comerciale ale destinatarilor.

La articolul 25a alineatul (3) din Regulamentul privind MRR și în conformitate cu practica administrativă, informațiile privind destinatarii finali ai sprijinului financiar acordat în cadrul gestiunii directe pentru sume mai mici de 15 000 EUR [a se vedea exceptarea de la obligația de raportare în temeiul Regulamentului financiar pentru „contractele cu valoare foarte scăzută atribuite experților selectați pe baza capacității lor profesionale [articolul 237 alineatul (2) din Regulamentul financiar], precum și contractele cu valoare foarte scăzută, de maximum 15 000 EUR" nu trebuie publicate.

În orice caz, este puțin probabil ca destinatarii unor astfel de valori scăzute să fie înscriși pe lista celor mai mari 100 de destinatari finali pe care statele membre au obligația să o publice în temeiul Regulamentului privind MRR.

Aspecte privind sumele care trebuie raportate pentru publicarea datelor privind cei mai mari 100 de destinatari finali

Cuantumul fondurilor MRR primit de un destinatar final, astfel cum se menționează la articolul 25a alineatul (2) litera (c), ar trebui raportat în EUR. Sumele primite în alte monede ar trebui convertite în EUR utilizând cea mai recentă rată de conversie lunară utilizată de Comisia Europeană (InforEuro: commission.europa.eu/funding-tenders/procedures-guidelines-tenders/information-contractors-and-beneficiaries/exchange-rate-inforeuro_ro), astfel cum se aplică pentru data de raportare, adică rata de conversie aplicabilă ar trebui aleasă cât mai aproape posibil de data de raportare.